

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Lovforslagets formål

Lovforslaget har til formål at beskytte gravfreden ved vraget efter passagerskibet »M/S Estonia«, der forliste natten til den 28. september 1994 under sejlads fra Tallinn i Estland til Stockholm, hvorved 852 mennesker omkom, heraf 5 danske statsborgere. »M/S Estonia« befinder sig folkeretligt på det åbne hav og dermed uden for nogen stats folkeretligt anerkendte område.

Med lovforslagets vedtagelse giver Folketinget sit samtykke til, at Danmark tiltræder overenskomst af 23. februar 1995 mellem Estland, Finland og Sverige om beskyttelse af gravfreden ved »M/S Estonia«. Overenskomsten er optrykt som bilag 1 til lovforslaget. Ved en tillægsprotokol af 23. april 1996, der er optrykt som bilag 2 til lovforslaget, er der åbnet mulighed for, at også andre stater kan tiltræde overenskomsten. Alle medlemmer af Østersørådet, herunder Danmark, er blevet opfordret hertil. Tiltrædelsesinstrumenter skal deponeres hos den svenske regering.

Den svenske regering vedtog den 15. september 1994, at »M/S Estonia« ikke skal bjerges, og at der ikke skal iværksættes foranstaltninger til at bjerge de omkomne. Samtidig besluttede den svenske regering, at stedet, hvor passagerskibet forliste, skal betragtes som en gravplads. I januar 1995 overdrog »M/S Estonia«s ejer, »Estline Marine Company Ltd«, alle rettigheder vedrørende vraget, som selskabet havde som ejer, til henholdsvis den svenske og estiske regering.

Til opfyldelse af ovennævnte overenskomst har Sverige og Finland vedtaget særlige love til supplerende af deres straffeloves bestemmelser om gravfred m.v., mens Estland har ændret en bestemmelse om gravfred i den estiske straffelov.

2. Overenskomsten af 23. februar 1995 mellem Estland, Finland og Sverige om beskyttelse af gravfreden ved »M/S Estonia« m.v.

2.1. Overenskomstens bestemmelser

I henhold til overenskomstens artikel 1 skal vraget efter »M/S Estonia« og det omgivende område, som er nærmere fastlagt i artikel 2, betragtes som et sidste hvilested for ofrene for ulykken og skal som sådant omgives med passende respekt. I præambelen opfordres offentligheden og alle andre stater til at yde passende respekt for stedet for »M/S Estonia«s forlis i al fremtid.

I artikel 3 erklærer de kontraherende parter sig enige i, at »M/S Estonia« ikke skal hæves.

Artikel 4 indeholder en forpligtelse til i overensstemmelse med de nationale procedurer at gennemføre lovgivning med det formål at kriminalisere enhver aktivitet, der forstyrrer freden på det sidste hvilested, især enhver dykkeraktivitet eller andre aktiviteter, der har til formål at bjerge ofre eller ejendom fra vraget eller havbunden. Parterne forpligter sig i denne forbindelse til at gøre det muligt at straffe en overtrædelse af denne bestemmelse med fængsel. Uagtet foranstående bestemmelser kan en kontraherende part dog træffe foranstaltninger med henblik på at tildække vraget eller forhindre forening af det maritime miljø fra vraget.

I artikel 5 forpligter hver af de kontraherende parter sig til at underrette den anden kontraherende part om forestående eller igangværende aktiviteter, der er blevet kriminaliseret i overensstemmelse med artikel 4, og som involverer et skib, der sejler under vedkommende kontraherende parts flag.

Artikel 6 indeholder overenskomstens ikrafttrædelsesbestemmelse. Overenskomsten trådte i kraft den 26. august 1995, efter at de kontraherende parter i overensstemmelse med artikel 6 havde meddelt de andre kontraherende parter, at de nødvendige forfatningsmæssige procedurer for dens ikrafttræden var blevet gennemført.

Ved en tillægsprotokol af 23. april 1996 til ovennævnte overenskomst er der åbnet mulighed for, at alle stater, der ønsker det, kan tiltræde overenskomsten, jf. artikel 1 i tillægsprotokollen. I henhold til artikel 2 skal tiltrædelsesinstrumenter deponeres hos